

Jak vzniká ideologie: vědci popsali pět českých dezinformačních profilů

ct24.ceskatelevize.cz/veda/3596918-jak-vznika-ideologie-vedci-popsali-pet-ceskych-dezinformacnich-profilu

Včera

Proruští postkomunisté, nevyhranění, antiruští demokraté, proukrajínští demokraté a obecně dezinformovaní, na takové skupiny rozdělili výzkumníci českou společnost. Studie vědců z Psychologického ústavu Akademie věd a Národního institutu SYRI se zabývala pohledem do politicko-psychologické mentality Čechů. Proti dezinformacím jsou podle studie odolnější racionální lidé s demokratickým smýšlením. O výsledcích studie informovala Akademie věd (AV ČR).

Ilustrační foto

Zdroj: ČT24

Vědci analyzovali odpovědi lidí na třicet otázek mapujících vztah respondentů k hoaxům a dezinformacím. Statistickou metodou pak odhalili hlavní myšlenkové proudy dezinformací: konspirace o covidu-19, proruské politické narativy, ekonomické narativy zaměřené proti Ukrajincům a přesvědčení o obecné vině ruských občanů za rusko-ukrajinskou válku. S těmito proměnnými pak pracovali v dalších fázích výzkumu.

„Nezajímaly nás průměrné hodnoty pro průměrného Čecha, spíše jsme se snažili objevit konkrétní typické dezinformační profily a profily, které dezinformacím úspěšně vzdorují,“ uvedla vedoucí výzkumu Martina Klicperová z Psychologického ústavu AV ČR.

Skoro polovinu vzorku tvořili nevyhranění dotázaní. Přes pětinu takzvaní proukrajínští demokraté a dále jim dosti podobný méně početný profil pracovně nazvaný antirusští demokraté. Těm do značné míry vytvořili protiváhu takzvaní prorusští postkomunisté a další málo početný antisystémový profil obecně dezinformovaných občanů.

Různé skupiny dezinformovaných

Proukrajínští demokraté jsou podle studie odolní proti covidovým konspiracím, silně odmítají proruské politiky stejně jako ekonomické postoje související s rusko-ukrajinským konfliktem. Podobný profil mají i antirusští demokraté, liší se v postoji k vině Rusů. Podle antiruských demokratů by se obecně měla vina nebo alespoň odpovědnost Rusům přisuzovat, proukrajínští demokraté jsou v tomto ohledu váhavější.

Odkaz

[168 hodin: Dezinformační vlna v Česku. Rusko chce zvrátit obrannou smlouvu s USA](#)

Prorusští komunisté dávají mírně za pravdu covidovým konspiracím, charakteristický je pro ně především souhlas s proruskými politickými narativy i antiukrajinskými ekonomickými názory, vinu Rusů rozhodně popírají.

Nevyhranění tvoří největší skupinu obyvatel, v průměru se ve všech kategoriích pohybují kolem středové nerozhodné pozice. „Ačkoli se prezentují v průměru opatrnicky, neznamená to ještě, že jsou všichni laxní k důležitým aspektům politického života a už vůbec ne, že by nebyli citliví a nepomáhali,“ řekla Klicperová.

Obecně dezinformovaní jsou problém

Naopak skupina obecně dezinformovaných je náchylná jak vůči covidovým konspiracím, tak vůči proruské politice. Podle vědkyně jsou tito lidé společensky frustrovaní a myšlenkově souzní spíše s kulturou slovanského východu. Podle vědkyně se jedná o méně vzdělané lidi, kteří mají značné mezery ve znalosti moderní české historie.

Otázky výzkumníci kladli průběžně v době, kdy byla témata aktuální, tedy covid v době pandemie a politická propaganda záhy po invazi. Studie má podle vědců pomoci pochopit, jací lidé podléhají dezinformacím a kdo jim naopak odolává.